

Dr Waław Witko (1949-2007)

Urodził się w Krakowie. W roku 1972 ukończył chemię na Wydziale Matematyki Fizyki i Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w roku 1977 uzyskał stopień doktora w Instytucie Chemii UJ za pracę „Spektroskopowe studium sytuacji fazowej nematogennej MBBA” przygotowywaną pod kierunkiem pani profesor Janiny Janikowej. Od roku 1976 był adiunktem w Zakładzie Badań Strukturalnych Instytutu Fizyki Jądrowej. Jego działalność naukowa była w pełni poświęcona ciekłym kryształom. Był aktywnym uczestnikiem wszystkich krajowych i międzynarodowych konferencji z tej dziedziny i dobrym znajomym wielu z nas. Był współautorem około 50 publikacji na temat badań spektroskopowych i mikroskopowych polimorfizmu i dynamiki nematyków oraz smektyków. Prowadził wykład dla studentów chemii o własnościach faz ciekłokrystalicznych. Ale przede wszystkim był doskonałym bankiem informacji z historii rozwoju badań nad ciekłymi kryształami, czym się pasjonował. Okazał się pełnym inwencji sekretarzem konferencji poświęconej ciekłym kryształom, zorganizowanej w Krakowie w 1989 r. pod kierunkiem profesora Stanisława Urbana. Jest jednym z autorów monografii „Fizyka chemiczna – dynamika molekuł na tle różnych metod badawczych” (PWN, 1989), autorem prac popularyzatorskich z ciekłych kryształów. W Radzie ds. Atomistyki był sekretarzem Komisji „Metody Jądrowe w Fizyce Fazy Skondensowanej Materii”. Pamiętamy Go jako człowieka o dużej kulturze osobistej, pozytywnie nastawionego do ludzi, pełnego ciepła. Z wielkim zaangażowaniem wspierał karierę naukową swojej żony profesor Małgorzaty Witko, wieloletniego dyrektora Instytutu Katalizy i Fizyki Powierzchni PAN. Wielu z nas straciło w nim przyjaciela i nieocenionego doradcę. Był wieloletnim przewodnikiem górskim. Jego pasją było również oprowadzanie po zabytkach Krakowa, który znał w zadziwiających szczegółach.

Maria Massalska-Arodź

Dr hab. Jacek Mayer (1944-2003)

Urodził się w Krakowie. W 1966 roku ukończył fizykę na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w roku 1974 uzyskał stopień doktora w Instytucie Fizyki UJ. W roku 1998 został doktorem habilitowanym w Instytucie Fizyki Jądrowej, gdzie był zatrudniony. Część z kilkudziesięciu jego współautorskich publikacji dotyczy badań własności ciekłych kryształów, głównie przy użyciu spektroskopii rozpraszania neutronów oraz metod kalorymetrycznych. Dotyczyły one przede wszystkim przejść fazowych (np. polimorfizmu MBBA) oraz dynamiki molekuł. W Zakładzie Badań Strukturalnych IFJ zbudował unikalny kalorymetr adiabatyczny o dużej dokładności, który przez ponad 20 lat był intensywnie wykorzystywany w ramach Krakowskiej Grupy Kryształów Molekularnych i Ciekłych Kryształów. Współpracował z grupami badawczymi Laboratorium Fizyki Neutronowej Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej, gdzie przebywał na wieloletnich stażach badawczych, oraz z Research Center for Molecular Thermodynamics na Uniwersytecie w Osace w Japonii i w Instytut for Energiteknikk, Kjeller w Norwegii. Jacek Mayer był pełnym inwencji eksperymentatorem (doświadczenie z użyciem MBBA przeprowadził na kolokwium habilitacyjnym) i miał ogromne umiejętności prostego wyjaśniania złożonych problemów (skonstruował prosty przyrząd ilustrujący łamanie symetrii na referat dla Jana Pawła II, w ramach seminariów „Nauka-Religia-Dzieje” prowadzonych w Castel Gandolfo przez profesora Jerzego Janika). Pasja dydaktyczna spowodowała, że uczył równocześnie fizyki w IV Liceum Ogólnokształcącym, i od 1995 r. w VIII Prywatnym Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie, a w 2002 roku przyjął stanowisko profesora nadzwyczajnego na Uniwersytecie Pedagogicznym. Pamiętamy Go jako naszego przyjaciela, człowieka mądrego, o bardzo ujmującej osobowości, pełnego życzliwości i poczucia humoru.

[New intermediate phases in di-\(4-N-butyloxyphenyl\)-trans-cyclohexane-1,4-dicarboxylate](#)

By: Podsiadly, R; Mayer, J; Witko, Conference Abstracts: 15th International Liquid Crystal Conference in BUDAPEST, HUNGARY Date: JUL 03-08, 1994.

MOLECULAR CRYSTALS AND LIQUID CRYSTALS SCIENCE AND TECHNOLOGY
SECTION A-MOLECULAR CRYSTALS AND LIQUID CRYSTALS , **260**, 423 (1995).

[Polymorphism studies of solid N-p-\(ethoxybenzylidene\)-p'-propylaniline](#)

By: Witko, W; Bak, A; Mayer, J

MOLECULAR CRYSTALS AND LIQUID CRYSTALS SCIENCE AND TECHNOLOGY
SECTION A-MOLECULAR CRYSTALS AND LIQUID CRYSTALS , **301**, 371 (1997).

[Polymorphism of right handed \(S\) 4-\(2-methylbutyl\) 4'-cyanobiphenyl](#), Mayer, J [Witko, W](#)

(Witko, W); [Massalska-Arodz, M](#) (Massalska-Arodz, M); [Williams, G.](#), [Dabrowski, R.](#),
PHASE TRANSITIONS, **69**(2), 199 (199). DOI: 10.1080/01411599908208019

Maria Massalska-Arodź